

RODZICZKA (4) *sb f*

o oraz a jasne.

sg *N* rodziczka (2). ◊ [*G* rodziczki. ◊ *D* rodzicze.] ◊ *I* rodziczką (2). ◊ [*V* rodziczko. ◊ *pl G* rodziczek.]

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (trzy z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. [Rodzicielka, matka; *genitrix* *Vulg*:

rodziczka czyja: *Cf Szereg.*

Szereg: »matka, (i) rodziczka«: Chyćilám fię go: áni fie go pułzczę/ dokąd go nie w wiodę do domu mátki moiey/ y do łóżnice rodziczki mey *Leop Cant 3/4 (Linde)*; iedynaczká iefth v mátki fwey/ wybranká rodzicze fwey. *Leop Cant 6/8 (Linde)*; Pod drzewem Iábłonowym obudziłem cię: thám nárułfoná iefth máthká thwoiá: thám zgwałconá iefth rodziczka thwoiá *Leop Cant 8/5 (Linde)*.

a. *O Matce Boskiej:*

Wyrażenie: »święta rodziczka«: Do ciebie téż święta rodziczko tóż podobno vczynić mogę słowy onego Grzegorza Doktorá Greckiego zacnego w te słowá: Ty téż o Pánno czyłta/ [...] przybądź [...] á przypuść té pokorné próšby moie *SokolJanPoseł 31.*]

2. *Krewna, należąca do tej samej rodziny (1)*: Rychło potym Sybilá rodziczká z kfiążąt Kliwieńfkich/ żoná Ianá Frydrycha Salkiego kfiążęciá vmárlá *BielKron 237v.*

3. *Kobieta pochodząca z określonego miasta (2)*: *Iam susurrare audio civem Atticam esse hanc, A yuř miedzy łobą łzepcą yáko by wrzkomo rodziczką tá miała być Atenieńską Mącz 435d; [Táka była święta Monegundá/ [...] Rodziczká była z miáltá Kárnoteny SkarŻyw 1585 /610; Są też jeszcze [w Syrakuzach] [...] budowania podziemne [...] grotta u św. Łucyi, rodziczki z Syrakuz DiarPeregr 17].*

rodziczka czego (1): *Pamphila mea inventa est civis, Nálázla fie być rodziczką miáltá. Mącz 482d.*

4. *Poddana urodzona w czyichś dobrach (1)*:

a. [Chłopka pańszczyńniana urodzona w majątku właściciela: *Item tymże pp. Gronowskim [...] dostali się kmiecie: Szymek Spica, Wojtek Potykowski [...]. Item rodziczek 2: Jewa Starlczekówna, druga Jewa Jędrzejówna. InwSzlachKal 1585 nr 45.*]

b. *W starożytnym Rzymie: niewolnica urodzona w domu pana (1)*: *Verna, Servus et ancilla domi natus, Rodźic y rodziczká w domu náłzym vrodzona Mącz 485b; [Verna, ein leibbeigen Hauřzkind. P. Rodźic/ Rodowic/ Rodźiczká/ Rodowiczká/ wychowániec/ wychowanká. Volck 703].*

Synonimy: **1.** *macć, mama, matka*; **2.** *krewna*; **4.b.** *wychowanka.*

Cf **RODOWICZKA, RODZICA, RODZICIELKA**